

NPK → NYTT PSYKIATRISK SYKEHUS → KRISTIANSAND

HENNING LARSEN ARCHITECTS AS

Prosjektansvarlig → Synnøve Sandøy, interiørarkitekt MNIL

Prosjektmedarbeider → Hildegunn Senneseth, interiørarkitekt MNIL

KREDITERING → SIDE 172

Hage for pasientene.

Pasientrom.

Møbleringsplan.

Helhetlig helende arkitektur

Norges nyeste psykiatriske sykehus er planlagt og bygget med mål om å bruke arkitekturen som en aktiv del av behandlingsforløpet. I prosjektet har interiørarkitekt, arkitekt og landskapsarkitekt jobbet tett sammen for å skape et psykiatrisk sykehus med skreddersøm for pasienten, ansatte og pårørende for Sørlandet sykehus i Kristiansand. Arkitektfagene i Henning Larsen Architects tok over prosjektet fra Nordic i 2020, etter å ha blitt engasjert av Skanska og Sykehusbygg. Det ble da gjennomført brukerprosesser og workshops der blant annet spesialister og fagpersonell fra psykiatriske helsetilbud i store deler av Norge ble invitert til å komme med sine innspill og erfaringer.

Alle mennesker trives bedre med velfungerende og opplevelsesrike arkitektoniske rammer rundt seg. For psykisk syke mennesker, som kan ha vanskeligheter for å oppfatte og forstå det fysiske og sosiale rommet, er det spesielt viktig at rammene utformes med forståelse for pasientenes sykdomsbilde og behandlingsforløp. Riktig utforming kan blant annet redusere stress og øke sikkerheten både for pasienter, ansatte og pårørende. Det er gjennom prosjektet arbeidet med en rekke fokusområder innen temaet «helende arkitektur». Ved å utforme et bygg med fokus på helende arkitektur må vi bort fra institusjonspreget. I prosessen har derfor pasienten stått i sentrum, hvor målet har vært at pasienten skal bli møtt med verdighet, føle en tilhørighet og være trygg.

Robusthet og renhold er to andre nøkkelord som har fulgt dem gjennom prosjektet. Interiøret må tåle ekstremt hard bruk. Overflatene må være renholdsvennlige og tåle sterke vaskemidler. Dette er behov som må sikres i løsninger og materialvalg, men som skulle være usynlige. Fendring i korridorer er eksempelvis ikke et standardprodukt, men spesialtegnet av interiørarkitektene, og integrert i dekorative og akustisk dempende trespileelementer.

Bruk av naturmaterialer og jordtoner i de største flatene i bygget – gulv og himling – ble grunnpaletten. Det robuste gulvbeleggets farge ble valgt for å gi en assosiasjon til treverk. Fast innredning i treverk måtte få en overflate som tåler det meste, og ble lakkert i en halvtransparent farge som beholder treverkets naturlige

Atrium i foaje.

Kantine for pasienter og pårørende.

Samtalerom.

Spiserom pasientfløy.

Skilting i foaje.

farge best mulig. All innredning er sikret mot væskesøl med usynlig innfesting. I byggeprosessen ble det bygget en fullskala modell av et pasientrom, der de fikk mulighet til å teste både materialitet og løsninger. En god og tett dialog med møbelsnekkerfirmaene HMI Haugland og Bosvik sikret detaljene.

Bygget består av åtte avdelinger fordelt på fire fløyer. Alle 80 sengerom er plassert på bakkeplan der 16 av dem er skjermingsrom med egen hage. Naturen er trukket inn mellom de fire fløyene og tilfører en visuell årstidsvariasjon for pasientene

og de som ferdes i bygget. Dette har gjort at naturen har blitt en naturlig forlengelse av innerrommet. Veggene i fløyene har fått farger som spiller på lag med både utemøbler og hagenes fargespill. Det har gjennom prosjektets utvikling vært lagt stor vekt på å ta i bruk natur og grønne omgivelser som en helintegrert del av behandlingsforløpene. Med lett tilgjengelige skjermede grønne utearealer – som pasientene selv kan benytte etter eget ønske – vil Nybygg for psykisk helse gi pasientene en opplevelse av økt frihet.

Sørlandet sykehus mener dette er

et flaggskip innen psykiatrien ved at alle sengerom er plassert på bakkeplan og med en helhetlig helende arkitektur som bærebjelke i utforming og design av bygg og uteområder. Dette samsvarer også godt med hva prosjektteamet på NPK har hatt som mål. Dette er det beste bygget for psykisk helse per i dag i Norge. Nybygget legger til rette for en fremtidsrettet behandling, i naturskjønne omgivelser på Egsjordet og innbyr til åpenhet og nedbygging av tabuer.